

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Kriminalomsorgsdirektoratet
Dokumentsenter - Postboks 694
4302 SANDNES

Deres ref.

Vår ref.
17/5862 - MAS

Dato
12.03.2018

Tillegg til tildelingsbrev nr. 1 - Kriminalomsorgsdirektoratet

Det vises til tildelingsbrev til KDI for 2018, datert 10. januar 2018. Dette tillegg til tildelingsbrev inneholder oppdrag om å redegjøre for likestillingstiltak og –tilstand i årsrapporten 2018. Det gis også informasjon om fellesføring fra regjeringen om offentlige virksomheters særskilte ansvar for å motvirke arbeidslivskriminalitet. Videre bes KDI bidra i arbeidet med en konseptvalgutredning (KVU) for Oslo fengsel. Avslutningsvis nevnes et oppdrag vedrørende pilotprosjektet med transport og fremstilling av varetektsinnsatte.

Rapportering på likestilling og diskriminering

I tildelingsbrevet for 2018, punkt 3.4.5 Likestilling, vises det til at Stortinget har vedtatt ny likestillings- og diskrimineringslov med virkning fra 1. januar 2018, og at det etter dette tidspunktet ikke lenger er pålegg om å rapportere på likestilling. På bakgrunn av Dok 8:61 (2017-2018) vedtok Stortinget før jul at redegjørelseplikten for offentlige arbeidsgivere likevel skal videreføres i 2018.

JD ber KDI om å gjøre rede for faktisk tilstand når det gjelder kjønnslikestilling i virksomheten i 2018. Direktoratet skal også redegjøre for planlagte og iverksatte likestillingstiltak for å fremme lovens formål om likestilling uavhengig av kjønn. Videre bes KDI om å redegjøre for likestillingstiltak som er satt i verk eller planlegges satt i verk for å fremme lovens formål om likestilling uavhengig av etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk. Redegjørelsen bør inn i årsrapporten for 2018 del IV om styring og kontroll i virksomheten.

Fellesføring fra regjeringen om arbeidslivskriminalitet

Under henvisning til tildelingsbrevet 2018 punkt 3.9 Fellesføring fra regjeringen, om

offentlige virksomheters særskilte ansvar for å motvirke arbeidslivskriminalitet, følger vedlagt rundskriv H-8/17 fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet. I rundskrivet redegjøres det for målsettingene med fellesføringen. Det gis også noen veiledende eksempler for hvordan man kan motvirke arbeidslivskriminalitet.

Bistand til KVVU for Oslo fengsel

I 2017 gjennomførte JD en foranalyse av justissektorens eiendomsbehov i Oslo-området. Formålet med analysen var å vurdere de ulike etatenes behov opp mot hverandre. Basert på foranalysen har JD besluttet å sette i gang arbeid med konseptvalgutredninger for Oslo fengsel og politihus Oslo.

Konseptvalgutredningen for Oslo fengsel skal gi en oppdatert analyse av fremtidig behov for fengselsplasser i Oslo til varetekt og dom. Det skal tas utgangspunkt i eksisterende analyser og prognoser. KVVUen skal anbefale konseptuelle løsninger for fengsel i Oslo. Det skal vurderes både gjenbruk av bygningsmasse og etablering av fengsel på ny tomt. Som et ledd i utredningen skal det vurderes om økt bruk av digitale løsninger kan påvirke behovet for transport og gevinster ved samlokalisering. Økt bruk av digitale løsninger skal vurderes for samhandlingen med politi og domstoler. Samdrift av varetekt og arrest skal også vurderes og ses i sammenheng med KVVU for politihuset i Oslo. Økt bruk av digitale løsninger og samdrift av varetekt og arrest skal vurderes parallelt med KVVU-arbeidet, og senest før oppstart av mulighetsstudien. Som en del av mulighetsstudien skal det vurderes om løsningen også bør inkludere fengselsplasser for kvinner (til erstatning for dagens fengselsplasser ved Bredtveit fengsel), og om det kan legges til rette for samlokalisering av fengsel og friomsorg.

Dovre Group skal gjennomføre KVVUen. Arbeidet følges opp av en arbeidsgruppe og en styringsgruppe. KDI bes om å delta i arbeidsgruppen og styringsgruppen. Arbeidsgruppen ledes av Dovre Group, med representanter fra kriminalomsorgen og Statsbygg. Dovres prosjektteam er ansvarlig for å utarbeide leveranser til konseptvalgutredningen. Behovsvurderinger i KVVUen skal baseres på prognoser utarbeidet av KDI. KDI involveres blant annet i fastsetting av funksjonelle krav, vurderinger av digitale løsninger og samdrift av varetekt og arrest.

Pilotprosjekt – transport og fremstilling av varetektsinnsatte

Det vises til pilotprosjektet der ansvaret for transport og fremstilling av varetektsinnsatte ivaretas av kriminalomsorgen. Departementet har i brev av 5. mars 2018 bedt KDI og Politidirektoratet om vurderinger og anbefalinger for videre prosess. Frist for tilbakemelding er satt til 15. april 2018.

Med vennlig hilsen

Toril Høyland Kristiansen
kst. ekspedisjonssjef

Marie Seland
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur

1 vedlegg

Kopi: Riksrevisjonen

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Kriminalomsorgsdirektoratet
Dokumentsenter - Postboks 694
4302 SANDNES

Deres ref.

Vår ref.
17/5862 - MBU

Dato
11.04.2018

Tillegg til tildelingsbrev nr. 2 - Kriminalomsorgsdirektoratet

Det vises til tildelingsbrev til Kriminalomsorgsdirektoratet for 2018, datert 10. januar 2018. Dette tillegg nr. 2 til tildelingsbrev for 2018 gjelder tildeling av midler i forbindelse med overføring av ubrukt bevilgning fra 2017, tildeling av FOU-midler for 2018, et oppdrag om å beskrive utfordringer knyttet til Desktop for skolen, og anmodning om planlegging for avvikling av avtale med Nederland og dublering av fengselsplasser i Norge.

Overføring av ubrukt bevilgning fra 2017

Nedenfor følger en oversikt over overføring av ubrukt bevilgning fra 2017 til 2018 per kapittel og post som tildeles KDI.

Tabell 1: Overført beløp fra 2017 til 2018. kap 430. Beløp i 1 000 kroner

Kap./post	Betegnelse	
430.01	Driftsutgifter	27 756
430/21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 430, post 01</i>	2 468
430/45	Større utstyranskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 236
430/60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv., <i>kan overføres</i>	11 792

Tabell 2: Overført beløp fra 2017 til 2018. kap 432. Beløp i 1 000 kroner

Kap./post	Betegnelse	
432.01	Driftsutgifter	3 852

FOU-midler 2018

Justis- og beredskapsdepartementet tildeler 150 000 kroner over kap. 400, post 23, til

prosjektet *Situasjonsbetingede risikofaktorer for vold i fengsel – en pilotutprøving av PRISM (Promoting Risk Intervention by Situational Management)*. Prosjektet skal utføres av Kriminalomsorgens høyskole og utdanningscenter (KRUS). Det planlegges for at tilsvarende beløp vil bli tildelt i 2019. Prosjektet skal gjennomføres i tråd med prosjektbeskrivelsen sendt til JD 23. november 2017.

JD tildeler også 150 000 kroner i 2018 over samme post til det toårige prosjektet *Tilbakefall og psykisk helse – en pilot for å prøve ut «Change Laboratory Model» for å bedre effekten av samhandling mellom psykisk helsetjeneste for domfelte og kriminalomsorgen* ved KRUS. Tilsvarende beløp ble tildelt i 2017. Prosjektet skal gjennomføres i tråd med prosjektbeskrivelsen sendt til JD 17. november 2016.

JD tildelte i 2017 totalt 950 000 kroner over kap. 400, post 23, til to fou-prosjekter: 1) *Tilbakefallsstudie – kriminalomsorgens påvirkning i forhold til sosioøkonomisk situasjon hos domfelte* (800 000 kroner) og 2) *Tilbakefall og psykisk helse* (150 000 kroner), jf. tillegg til tildelingsbrev nr. 1 i 2017. Ubrukte fou-midler i 2017, totalt 760 475 kroner, overføres fra 2017 til 2018. Departementet forventer at prosjektene ferdigstilles i 2018. Det kan ikke forventes at eventuelle ubrukne midler i 2018 overføres til 2019.

De ovennevnte beløpene gis under forutsetning av at midlene blir brukt til nevnte formål. Departementet ber KDI oversende sluttrapport for forskningsprosjektene når de foreligger. Det skal rapporteres på bruk av midlene og resultater i årsrapport 2018.

Desktop for skolen

KDI bes, i samarbeid med Utdanningsdirektoratet (Udir), om å beskrive utfordringer knyttet til Desktop for skolen som benyttes til opplæring i kriminalomsorgen.

Bakgrunnen for oppdraget er at Udir og Fylkesmannen i Hordaland i kontaktmøte med Kunnskapsdepartementet (KD), og i forslag til oppfølging av en evaluering av tilskuddet til opplæring i kriminalomsorgen, har orientert KD om utfordringer med plattformen Desktop i skolen.

På denne bakgrunn gir JD og KD følgende felles bestilling til Udir og KDI:

- beskrive ansvarsforholdet mellom KDI og Udir med hensyn til Desktop i skolen
- gjøre nærmere rede for utfordringene knyttet til Desktop for skolen
- foreslå tiltak for å løse utfordringene, i prioritert rekkefølge
- gjøre rede for de økonomiske konsekvensene og foreslå hvordan kostnadene skal fordeles

Tilsvarende oppdrag blir sendt til Udir. Det bes om at direktoratene samarbeider om bestillingen, og om én felles tilbakemelding. Fylkesmannen i Hordaland skal involveres i arbeidet.

Frist for tilbakemelding er 4. mai 2018.

Avvikling av Norgerhaven fengsel og midlertidig bruk av dublering

Det er besluttet at avtalen med Nederland om leie av 242 plasser i Norgerhaven fengsel ikke skal forlenges. Dette innebærer at avtalen utløper 31. august 2018. I påvente av at nytt fengsel i Agder kan tas i bruk, skal behov for ekstra fengselsplasser med høyt sikkerhetsnivå ivaretas gjennom dublering i fengsler i Norge.

KDI bes om å planlegge for avvikling av Norgerhaven fengsel, samt for dublering av fengselsplasser med høyt sikkerhetsnivå. JD vil komme tilbake til budsjettmessige konsekvenser av tiltakene, herunder omfanget av bruk av dublering.

Samlet bevilgning 2018

Tabellen under gir en oversikt over samlet bevilgning til KDI i 2018, inkludert midler tildelt gjennom dette tillegg til tildelingsbrev.

Kap. 430/3430 Kriminalomsorgen

Tabell 1. Samlet tildeling kap. 430/3430 i 2018.

Kap./post	Betegnelse	
430.01	Driftsutgifter	4 692 543 000
430/21	Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under kap. 430, post 01	90 027 000
430/45	Større utstyranskaffelser og vedlikehold, kan overføres	25 855 000
430/60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv., kan overføres	88 592 000
430/70	Tilskudd	24 044 000
Sum		4 921 061 000
3430/02	Arbeidsdriftens inntekter	88 129 000
3430703	Andre inntekter	24 412 000
3430/04	Tilskudd	2 335 000
Sum		114 876 000

Kap. 432/3432 Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)

Tabell 2. Samlet tildeling kap. 432/3432 i 2018.

Kap./post	Betegnelse	
432/01	Driftsutgifter	246 810 000
Sum		246 810 000
3432/03	Andre inntekter	1 033 000
Sum		1 033 000

Kap. 400 Justis- og beredskapsdepartementet

Tabell 3. Samlet tildeling kap. 400 i 2018.

Kap./post	Betegnelse	
400/23	Spesielle driftsutgifter, forskning og kunnskapsutvikling	1 060 475
Sum		1 060 475*

*Inkl. overført bevilgning fra 2017.

Med vennlig hilsen

Toril Kristiansen Høyland
kst. ekspedisjonssjef

Liv Tone Nordskog
fung. avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur

Kopi til
Riksrevisjonen

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Kriminalomsorgsdirektoratet
Dokumentsenter - Postboks 694
4302 SANDNES

Deres ref.

Vår ref.
17/5862 - MBU

Dato
20.06.2018

Tillegg til tildelingsbrev nr. 3 til Kriminalomsorgsdirektoratet

Det vises til tildelingsbrev til Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) for 2018, datert 10. januar 2018 og senere tillegg til tildelingsbrev nr. 1 og 2 av hhv. 12. mars 2018 og 11. april 2018. Dette tillegg nr. 3 til tildelingsbrev for 2018 gjelder tildeling av midler og oppfølging av anmodningsvedtak i forbindelse med Stortingets behandling av Revidert Nasjonalbudsjett 2018, jf. Prop. 85 S (2017-2018) og Innst. 400 S (2017-2018). Tillegget inneholder også informasjon om rekruttering av ny direktør for KDI, og fellesføring fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) om inkluderingsdugnaden.

1. REVIDERT NASJONALBUDSJETT 2018

1.1 Tildeling av budsjettmidler

Fengselsprest i Borg bispedømme

Stortinget har vedtatt at prestatetjenester i fengsel skal finansieres over Kulturdepartementets budsjett. Bevilgningen under kap. 430, post 01 er redusert med 1 mill. kroner mot en tilsvarende økning av bevilgningen under kap. 340 Den norske kirke, post 70 Rammetilskudd til Den norske kirke. På denne bakgrunn reduseres tildelingen til KDI under kap. 430, post 01 med 1 mill. kroner i 2018.

Avvikle fengselsplasser i Nederland og midlertidig dublering

Regjeringen har besluttet å ikke forlenge avtalen med Nederland om leie av fengselsplasser. Behov for fengselsplasser med høyt sikkerhetsnivå skal ivaretas gjennom midlertidig dublering i Norge frem til nytt fengsel i Agder er ferdigstilt. Stortinget har vedtatt etablering og drift av 100 dubleringsplasser i 2018. Bevilgningsbehov knyttet til drift av 100 dubleringsplasser i 2018 er anslått til 36 mill. kroner under kap. 430, post 01, mens avvikling av fengselsplasser i Nederland forventes å

gi et redusert bevilgningsbehov på 79,2 mill. kroner i 2018. Bevilgningen under kap. 430, post 01 er derfor samlet redusert med 43,2 mill. kroner i 2018. På denne bakgrunn reduseres tildelingen til KDI under kap. 430, post 01 med 43,2 mill. kroner i 2018.

Bevilgningen under kap. 430, post 45 er økt med 3,2 mill. kroner som følge av investeringskostnader ved dublering. På denne bakgrunn økes tildelingen til KDI med 3,2 mill. kroner under kap. 430, post 45 i 2018.

Utstyr og inventar til Arendal fengsel, avdeling Evje

Midlene som i 2018 er bevilget til utvidelsen av Arendal fengsel, avdeling Evje skal benyttes til å anskaffe nødvendig utstyr og inventar. På denne bakgrunn reduseres tildelingen til KDI under kap. 430, post 01 med 3,9 mill. kroner mot en tilsvarende økning av tildelingen under kap. 430, post 45.

Pensjonspremie

Regnskapstall for 2017 viser at kriminalomsorgen er underkompensert i forbindelse med den nye modellen for pensjonspremiebetaling. På denne bakgrunn er det vedtatt av bevilgningen under kap. 430, post 01 økes med 10 mill. kroner i 2018. På denne bakgrunn økes tildelingen til KDI med 10 mill. kroner under kap. 430, post 01 i 2018.

Pensjonspremiekompensasjon under kap. 430, post 01 er også forutsatt å dekke pensjonsutgiftene til Kriminalomsorgens høgskole og utdanningscenter. På denne bakgrunn har Stortinget vedtatt at bevilgningen under kap. 430, post 01 reduseres med 23,1 mill. kroner mot en tilsvarende økning under kap. 432, post 01. På denne bakgrunn reduseres tildelingen til KDI under kap. 430, post 01 med 23,1 mill. kroner mot en tilsvarende økning av tildelingen under kap. 432, post 01.

Overføring av årsverk

I forbindelse med overføring av et årsverk fra Sekretariatet for konfliktrådene til Kriminalomsorgsdirektoratet har Stortinget vedtatt å øke bevilgningen under kap. 430, post 01 med 0,8 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon på kap. 474 post. 01. På denne bakgrunn økes tildelingen til KDI under kap. 430, post 01 med 0,8 mill. kroner i 2018.

Brukerutstyr til nytt fengsel i Agder

På bakgrunn av fremskyndet behov for investeringer i brukerstyr ved det nye fengselet i Agder har Stortinget vedtatt å øke bevilgningen under kap. 430, post 45 med 20,3 mill. kroner. Dette er en faseforskyvning av kostnader knyttet til brukerstyr innenfor vedtatt kostnadsramme, der utgifter knyttet til brukerstyr reduseres tilsvarende i 2019 og 2020. På denne bakgrunn økes tildelingen til KDI under kap. 430, post 45 med 20,3 mill. kroner i 2018.

Røverradion

Stortinget har vedtatt å øke bevilgningen til Røverradioen med 0,5 mill. kroner under kap. 430, post 70. KDI bes om å følge opp Stortingets vedtak.

Engangstilskudd kriminalomsorg for oppfylling av verbaler og til kvinnefengsel i Agder

Det vises til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig folkeparti om revidert nasjonalbudsjett 2018. Stortinget har vedtatt å øke bevilgningen under kap. 430, post 01 i 2018 med 10 mill. kroner, der 7 mill. kroner er for å finansiere ombygging i forbindelse med nytt kvinnefengsel ved Arendal fengsel, avdeling Evje og 3 mill. kroner er for videreføring av Bergen fengsel, Osterøy avdeling og Arendal fengsel, avdeling Kleivgrend. På denne bakgrunn økes tildelingen til KDI under kap. 430, post 01 med 10 mill. kroner i 2019. Det vises for øvrig til omtale under vedr. oppfølging av anmodningsvedtak.

Bygge- og anleggsfullmakt nytt fengsel i Agder

På bakgrunn av Stortingets vedtak delegeres bygge- og anleggsfullmakt under kap. 430, post 45 knyttet til byggingen av nytt fengsel i Agder på 125 mill. kroner og 75 mill. kroner for hhv. for avd. Froland og avd. Mandal, jf. romertallsvedtak.

1.2 Oppfølging av anmodningsvedtak

I forbindelse med Stortingets behandling av Revidert nasjonalbudsjett 2018 er det fremmet to anmodningsvedtak gjeldende for kriminalomsorgen:

- *«Stortinget ber regjeringen på egnet måte orientere Stortinget om kapasitetsbehov på ulike soningsformer etter åpning av økt bruk av elektronisk soning. Arendal fengsel, Kleivgrend avdeling legges ikke ned før en slik orientering er gitt.»*

Det vises til brev fra JD til KDI av 14. mai 2018 der departementet blant annet har bedt KDI om å legge ned Arendal fengsel, avd. Kleivgrend høsten 2018. Som oppfølging av Stortingets vedtak ber departementet om at prosess med avvikling av avd. Kleivgrend avvantes. JD vil komme tilbake til videre oppfølging av anmodningsvedtaket fra Stortinget.

- *«Stortinget ber regjeringen gå i dialog med utleier ved Osterøy fengsel om mulig forlengelse av leieavtalen basert på dagens leiebetingelser frem til KVU for Vestlandet er vurdert.»*

Departementet ber KDI om å gå i dialog med utleier ved Bergen fengsel, Osterøy avdeling om en mulig forlengelse av leieavtalen, jf. Stortingets vedtak. KDI bes om å gi tilbakemelding til departementet på egnet måte om fremdrift og resultat av dialog med utleier før ev. ny avtale inngås.

2. ANSETTELSE AV NY DIREKTØR VED KDI

Marianne Vollan fratrer sin stilling som direktør for KDI 6. august. JD har besluttet at Jan-Erik Sandlie skal fungere i stillingen som direktør for KDI fra 6. august og inntil ny direktør har tiltrådt, dog begrenset til 6 måneder.

JD gjør for øvrig oppmerksom på at kostnader knyttet til rekruttering av ny direktør vil dekkes innenfor gjeldende bevilgning under kap. 430, post 01.

3. FELLESFØRING FRA KMD – INKLUDERINGSDUGNADEN OG 5 %-MÅLET

JD ber Kriminalomsorgsdirektoratet om å arbeide systematisk for å realisere regjeringens inkluderingsdugnad og utvikle rutiner og arbeidsformer i personalarbeidet med sikte på å nå målene for dugnaden. JD ber KDI om å redegjøre for hvordan direktoratets rekrutteringsarbeid har vært innrettet for å nå 5 %-målet og de øvrige målene for inkluderingsdugnaden. Redegjørelsen gis i årsrapporten for 2018.

Har KDI hatt nyansettelser i rapporteringsperioden, skal andelen som har nedsatt funksjonsevne eller hull i CV'en rapporteres i årsrapporten. Det er ønskelig at virksomheten starter å måle fra 1.7. 2018. Har direktoratet færre enn fem nyansettelser i perioden, skal prosentandelen ikke rapporteres i årsrapporten, for å sikre personvernet til de nyansatte. For disse virksomhetene kan det være aktuelt å ha en lengre måleperiode (enn ett år) før måltallet rapporteres. I årsrapportens kapittel 4 skal alle virksomheter vurdere arbeidet opp mot målene for dugnaden; hva som har vært vellykkede tiltak, hva som har vært utfordringer, og hvorfor virksomheten eventuelt ikke har lykket med å nå målene for dugnaden.

JD viser til vedlagte rundskriv H-3/18 fra KMD for mer utdypende informasjon om inkluderingsdugnaden og definisjoner som skal ligge til grunn for rapporteringene.

I rundskrivet vises det til at departementene må avklare med underliggende virksomheter nødvendige tilpasninger når det gjelder hvilke virksomhetsområder og yrkesgrupper tellingen skal gjelde for. JD ber KDI gi tilbakemelding til departementet dersom direktoratet mener det er nødvendig å avklare slike tilpasninger i kriminalomsorgen.

4. SAMLET BEVILGNING 2018

Tabellen under gir en oversikt over samlet bevilgning til KDI i 2018, inkludert midler tildelt gjennom dette tillegg til tildelingsbrev.

Kap. 430/3430 Kriminalomsorgen

Tabell 1. Samlet tildeling kap. 430/3430 i 2018. Beløp i 1 000 kroner

Kap./post	Betegnelse	
430.01	Driftsutgifter	4 642 176
430/21	Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under kap. 430, post 01	90 027
430/45	Større utstyranskaffelser og vedlikehold, kan overføres	53 255
430/60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv., kan overføres	88 592
430/70	Tilskudd	24 544
Sum		4 898 594
3430/02	Arbeidsdriftens inntekter	88 129

3430/03	Andre inntekter	24 412
3430/04	Tilskudd	2 335
Sum		114 876

Kap. 432/3432 Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)

Tabell 2. Samlet tildeling kap. 432/3432 i 2018. Beløp i 1 000 kroner

Kap./post	Betegnelse	
432/01	Driftsutgifter	269 877
Sum		269 877
3432/03	Andre inntekter	1 033
Sum		1 033

Kap. 400 Justis- og beredskapsdepartementet

Tabell 3. Samlet tildeling kap. 400 i 2018. Beløp i 1 000 kroner

Kap./post	Betegnelse	
400/01	Driftsutgifter	0
400/23	Spesielle driftsutgifter, forskning og kunnskapsutvikling	300
Sum		300

Med hilsen

Toril Kristiansen Høyland
fung. ekspedisjonssjef

Liv Tone Nordskog
fung. avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur

Kopi: Riksrevisjonen

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Kriminalomsorgsdirektoratet
Dokumentsenter - Postboks 694
4302 SANDNES

Deres ref.

Vår ref.
18/3929 - ANF

Dato
16.07.2018

Tillegg nr. 4 til tildelingsbrev for 2018 - oppfølging av kritikk vedrørende psykisk syke og isolasjon i fengsel

Det vises til tildelingsbrev til Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) for 2018, datert 10. januar 2018 og senere tillegg til tildelingsbrev nr. 1 til 3 av hhv. 12. mars 2018, 11. april og 3. juli 2018. Dette tillegg nr. 4 til tildelingsbrevet gjelder oppfølging av merknader vedrørende forholdene for innsatte med psykiske lidelser og bruk av isolasjon i fengsel.

1. MERKNADER OG ANBEFALINGER FRA SIVILOMBUDSMANNENS FOREBYGGINGSENHET OG ØVRIGE INSTITUSJONER/ORGANER

Som berørt i styringsdialogen mellom departementet og Kriminalomsorgsdirektoratet, har det den siste tiden fremkommet betydelig merknader til forholdene i fengsel for innsatte med psykiske lidelser, og for bruk av isolasjon. Departementet viser til:

- Sivilombudsmannens rapporter etter fengselsbesøk i 2017, og merknader i årsmelding for 2017 fra Sivilombudsmannens forebyggingsenhet (Dok 4:1 (2017-2018))
- Rapport fra FNs menneskerettighetskomite av juni 2018 (vedlagt)
- Rapport fra FNs torturkomite i mai 2018 (vedlagt)
- Preliminary observations fra Europarådets torturkomite etter besøk i mai/juni 2018 (vedlagt)
- Årsmelding for 2017 fra Nasjonal institusjon for menneskerettigheter
- Brev 2. juli 2018 fra Nasjonal institusjon for menneskerettigheter til Justis- og beredskapsdepartementet (vedlagt)

2. OPPDRAG

Departementet er opptatt av å sikre at forholdene for innsatte i fengslene oppfyller de krav som ligger i lovgivningen og forpliktelser etter internasjonale konvensjoner. I lys av de dokumentene som er nevnt under punkt 1, ber vi om følgende:

- Direktoratets merknader til Sivilombudsmannens beskrivelser og kommentarer i rapporter det siste året av forholdene for psykisk syke og bruk av isolasjon i fengsler, og til de beskrivelser og kommentarer om samme temaer som har kommet fra Nasjonal institusjon for menneskerettigheter og internasjonale konvensjonsorganer. Vi ber om at direktoratet i sine merknader legger vekt på å få frem en dekkende beskrivelse av de faktiske forhold. Videre ber vi om direktoratets vurdering av årsakene til utfordringene.
- Direktoratets beskrivelse og vurdering av situasjonen ved de fengslene som ikke er omfattet av kritikken.
- Direktoratets vurdering av hvilke tiltak som er nødvendige for å ta hånd om de utfordringene som etter direktoratets syn gjør seg gjeldende. Vi ber om at direktoratet i denne sammenheng også vurderer om det kan trekkes veksler på kunnskap og erfaringer fra andre land som det er naturlig å sammenligne seg med.
- Direktoratets merknader til beskrivelsen og forslagene i representantforslag 227 S (2017-2018) fra stortingsrepresentantene Petter Eide, Freddy André Øvstegård og Karin Andersen.
- At direktoratet vurderer om det foreligger uheldige forhold som kriminalomsorgen kan rette opp umiddelbart, og i tilfelle effektuerer dette.

Vi ber om direktoratets svar på ovenstående innen 20. september 2018.

Med hilsen

Toril K. Høyland e.f.
avdelingsdirektør

Anne-Li N. Ferguson
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur

Kopi til: Riksrevisjonen

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Kriminalomsorgsdirektoratet
Dokumentsenter - Postboks 694
4302 SANDNES

Deres ref.

Vår ref.
17/5862 - MAS

Dato
08.10.2018

Tillegg til tildelingsbrev nr. 5 til Kriminalomsorgsdirektoratet

Det vises til tildelingsbrev til Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) for 2018 datert 10. januar 2018 og senere tillegg til tildelingsbrev nr. 1, 2, 3 og 4 av hhv. 12. mars, 11. april, 20. juni og 16. juli 2018. Dette tillegg nr. 5 til tildelingsbrev for 2018 gjelder oppdrag om å utvikle nøkkeltall som bedre kan dokumentere og beskrive dagens situasjon i kriminalomsorgen. Videre gjelder det tilbud til voldsutsatte innsatte ved Bredtveit fengsel.

Nøkkeltall for å følge utviklingen i kriminalomsorgen

JD viser til etatsstyringsmøtet 15.06.2018 hvor behovet for nøkkeltall som i større grad enn i dag kan dokumentere og beskrive dagens situasjon i kriminalomsorgen, og som kan gjøre det mulig å følge utviklingen over tid, ble diskutert. Nøkkeltall kan gi direktoratet et bedre grunnlag for å vurdere kriminalomsorgens ressursbruk, og de kan på den måten også være et viktig grunnlag i etatsstyringen. Direktoratet for økonomistyring (DFØ) har tilbudt seg å bistå i et arbeid for å utvikle slike nøkkeltall.

KDI bes sette i gang et arbeid med å utvikle nøkkeltall med utgangspunkt i regnskapsinformasjon og bemanningsstatistikk i kriminalomsorgen, data fra etatens egne systemer og ev. andre relevante kilder. Utgangspunktet for arbeidet er blant annet Oslo Economics og Agenda Kaupangs rapport *Analyse av driftssituasjonen i kriminalomsorgen etter innføringen av ABE-reformen* som foreslår nøkkeltall for å følge opp driftssituasjonen i kriminalomsorgen. KDI bes samarbeide med DFØ.

KDI vurderer, i samråd med DFØ, hvordan arbeidet skal organiseres. KDI bes sende JD en overordnet tidsplan for arbeidet innen 16. november 2018. Det må i tidsplanen planlegges for jevnlig statusoppdateringer med JD ved naturlige milepæler. JD vil ved oppstart av arbeidet invitere KDI og DFØ til et møte for å diskutere oppdraget.

KDI bes levere et forslag til nøkkeltall til departementet *innen 1. april 2019*.

Tilbud til voldsutsatte innsatte ved Bredtveit fengsel og forvaringsanstalt

En levekårsundersøkelse blant innsatte i norske fengsler har vist at mange kvinnelige innsatte har vært utsatt for vold og overgrep. Kriminalomsorgens sentrale forvaltning gjennomførte i 2005 et pilotprosjekt der ansatte fra Oslo Krisesenter ga voldsutsatte kvinner i fengsel et tilbud om samtaler og gruppevirksomhet for å bearbeide egne voldserfaringer.

JD ber KDI legge til rette for at det kan starte opp et tilsvarende samarbeidsprosjekt mellom Oslo Krisesenter og Bredtveit fengsel i 2018. Det skal gis tilbud om samtaler og gruppebasert virksomhet i Bredtveit fengsels lokaler. Tilbudet ledes av ansatte fra Oslo Krisesenter. Evalueringen av prosjektet som er gjennomført av NOVA (2017) skal danne grunnlaget for reetablering og drift av tilbudet.

Oslo Krisesenter vil i 2018 motta kr. 700 000 på kapittel 440, post 70, for å gjennomføre prosjektet. Det planlegges for tilsvarende beløp til Oslo Krisesenter i 2019.

Med hilsen

Håvard Bekkelund
ekspedisjonssjef

Hanne Jule
kst. avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur

Kopi til
Riksrevisjonen

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Kriminalomsorgsdirektoratet
Dokumentsenter - Postboks 694
4302 SANDNES

Deres ref.

Vår ref.
17/5862 - MBU

Dato
08.11.2018

Tillegg til tildelingsbrev nr. 6 til Kriminalomsorgdirektoratet

Det vises til tildelingsbrev til Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) for 2018 av 10. januar 2018 og senere tillegg til tildelingsbrev av hhv. 12. mars, 11. april, 20. juni, 16. juli og 8. oktober 2018. Dette tillegg nr. 6 til tildelingsbrev for 2018 gjelder tildeling av midler knyttet til budsjettmessige virkninger av lønnsoppgjøret i 2018 og fullmakt til å overskride bevilgningen på kap. 430, post 01 til nytt IKT-system for kriminalomsorgen.

1. Budsjettmessige virkninger av lønnsoppgjøret

Finansdepartementet har samtykket til følgende fordeling av samlet kompensasjon for lønnsoppgjøret i 2018 for kap. 430, post 01 og kap. 432, post 01:

(beløp i 1 000 kroner)

Kap.	Post	Beløp
430	01	70 105
432	01	4 959

KDI tildeles med dette 70,1 mill. kroner under kap. 430, post 01 og 4,96 mill. kroner under kap. 432, post 01 som kompensasjon for lønnsoppgjøret i 2018.

2. Fullmakt til å overskride bevilgning på kap. 430, post 01 til nytt IKT-system for kriminalomsorgen

Det vises til søknad fra KDI om fullmakt til budsjettoverskridelse, datert 06. juni 2017 og 15. oktober 2018, tilknyttet investering i systemstøtte for en sømløs, digital straffegjenomføringsprosess. Fullmakten søkes i henhold til bevilgningsreglementet § 11 fjerde ledd nr. 3, som også omfatter IKT-baserte tjenester og systemer.

Om prosjektet

I tråd med regjeringsplattformen skal det legges til rette for at nye digitale arbeidsmetoder tas i bruk for å sikre en mer effektiv ressursbruk. Sømløs Digital Straffegjennomføring (SDS) skal erstatte dagens fagsystemer med et nytt IKT-system som skal inneholde all relevant informasjon knyttet til den domfelte og innsatte gjennom hele straffegjennomføringen og innføre felles arbeidsprosesser. Hovedmålsettingen med SDS er blant annet å effektivisere kriminalomsorgen, gi bedre datakvalitet og bedre informasjonssikkerheten og personvernet.

Finansiering

Prosjektets styringsramme (P50) er satt til 120 mill. kroner, hvor kostnadene er fordelt over 7 år (2018–2024). KDI har foreslått følgende finansiering:

- 96 mill. kroner på kap. 430, post 01 fra 2018 til 2024, hvorav inntil 70 mill. kroner er søkt dekket gjennom overskridelse av driftsbevilgningen i 2019 og 2020, mot en rammereduksjon i 2021 til 2024.
- 24 mill. kroner på kap. 430, post 45 fra 2019 til 2021.

KDI har i brev av 15. oktober 2018 foreslått følgende nedbetalingsplan, hvor overskridelsen på 70 mill. kroner finansieres gjennom rammereduksjon fra 2021 til 2024 på kap. 430, post 01:

(beløp i 1000 kroner)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Totalt
Overskridelsesfullmakt	35 000	35 000					70 000
Tilbakebetaling			17 320	17 320	17 320	17 320	17 320

Fullmakt

Overskridelsesfullmakten er avgjørende for at prosjektet kan fullføres. Med dette som bakgrunn gir departementet KDI fullmakt til å overskride bevilgningen på kap. 430, post 01 med inntil 70 mill. kroner i perioden 2019–2020, med foreslått nedbetalingsplan.

Rapportering

KDI bes om å rapportere på status i prosjektet, herunder fremdrift og økonomi i den ordinære styringsdialogen med departementet. Ved ev. avvik fra beskrevet plan skal departementet orienteres særskilt.

3. Samlet bevilgning 2018

Tabellen under gir en oversikt over samlet bevilgning til KDI i 2018, inkludert midler tildelt gjennom dette tillegg til tildelingsbrev.

Kap. 430/3430 Kriminalomsorgen

Tabell 1. Samlet tildeling kap. 430/3430 i 2018. Beløp i 1 000 kroner

---

Kap./post	Betegnelse
------------------	-------------------

430/01	Driftsutgifter	4 712 281
430/21	Spesielle driftsutgifter	90 027
430/45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold,	53 255
430/60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv.	88 592
430/70	Tilskudd	24 544
Sum		4 968 699
3430/02	Arbeidsdriftens inntekter	88 129
3430/03	Andre inntekter	24 412
3430/04	Tilskudd	2 335
Sum		114 876

Kap. 432/3432 Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)

Tabell 2. Samlet tildeling kap. 432/3432 i 2018. Beløp i 1 000 kroner

Kap./post	Betegnelse	
432/01	Driftsutgifter	274 836
Sum		274 836
3432/03	Andre inntekter	1 033
Sum		1 033

Kap. 400 Justis- og beredskapsdepartementet

Tabell 3. Samlet tildeling kap. 400 i 2018. Beløp i 1 000 kroner

Kap./post	Betegnelse	
400/01	Driftsutgifter	0
400/23	Spesielle driftsutgifter, forskning og kunnskapsutvikling	300
Sum		300

Med hilsen

Håvard Bekkelund
Ekspedisjonssjef

Hanne Jule
kst. avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Kriminalomsorgsdirektoratet
Dokumentsenter - Postboks 694
4302 SANDNES

Deres ref.

Vår ref.
17/5862 - MBU

Dato
05.12.2018

Tillegg til tildelingsbrev nr. 7 til Kriminalomsorgsdirektoratet

Det vises til tildelingsbrev til Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) for 2018 av 10. januar 2018 og senere tillegg til tildelingsbrev av hhv. 12. mars, 11. april, 20. juni, 16. juli, 8. oktober og 8. november. Dette tillegg nr. 7 til tildelingsbrev for 2018 gjelder tildeling av midler i forbindelse med Stortingets behandling av nysaldering for budsjettet 2018, jf. Prop. 28 S (2018–2019) og Innst. 100 S (2018–2019). Tillegget inneholder oppdrag om å gjennomføre en ekstern evaluering av pilotprosjektet med bruk av velferdsobligasjoner.

1. NYSALDERING 2018 – TILDELING AV BUDSJETTMIDLER

Kap. 430, post 01 Leie av fengselsplasser i Nederland – valutaendringer

Valutaendringer har ført til et merbehov knyttet til betaling av leie og variable utgifter i forbindelse med leie av Norgerhaven fengsel i Nederland i 2018. Samlet gir valutaendringene økte utgifter på 5,9 mill. kroner i 2018. På denne bakgrunn økes tildelingen til KDI med 5,9 mill. kroner i 2018.

Kap. 430, post 01 Kvinnefengsel Arendal fengsel, avdeling Evje – omdisponering

I forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2018 ble bevilgningen under kap. 430, post 01 økt med 10 mill. kroner, inkludert 7 mill. kroner til å finansiere ombygging av nytt kvinnefengsel ved Arendal fengsel, avdeling Evje. Utgiftene til ombygging av Arendal fengsel, avdeling Evje er investeringsutgifter. På denne bakgrunn reduseres bevilgningen under kap. 430, post 01 med 7 mill. kroner mot en tilsvarende økning under kap. 430, post 45.

Kap. 430, post 60 Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte m.m., kan overføres

I saldert budsjett 2018 var bevilgning under posten på 76,8 mill. kroner. I tillegg ble det overført 11,7 mill. kroner i ubrukt bevilgning fra 2017. Beregninger tilsier et samlet behov på 69,7 mill. kroner under posten i 2018. På denne bakgrunn reduseres

tildelingen til KDI med 18,8 mill. kroner på kap. 430 post 60 i 2018.

Kap. 432/3432, post 01/03

Departementet har gitt fullmakt til å overskride bevilgningen på kap. 432, post 01, mot tilsvarende merinntekter på kap. 3432, post 03. Inntektene på kap. 3432, post 03 er ventet å bli lavere enn lagt til grunn for bevilgningen i 2018. Tildelingen til KDI reduseres dermed med 0,5 mill. kroner under kap. 432, post 01 med tilsvarende reduksjon under 3432, post 03.

2. PILOTPROSJEKT MED BRUK AV VELFERDSOBLIGASJONER

Det vises til brev av 28.11.2017 til Arbeids- og velferdsdirektoratet (AVdir) og Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) hvor det gis et felles oppdrag om å gjennomføre et pilotprosjekt med bruk av velferdsobligasjoner for å sikre bedre forebygging og mindre tilbakefall til kriminalitet blant domfelte.

Hovedformålet med pilotprosjektet er å teste ut velferdsobligasjoner som modell for utvikling og finansiering av nye tiltak for å forebygge tilbakefall til kriminalitet. Videre er formålet å bidra til å utvikle velferdsobligasjoner som konsept i Norge, belyse modellen i norsk sammenheng og avdekke muligheter og utfordringer.

Gjennomføring av prosjektet på lokalnivå, herunder utforming, anskaffelse og inngåelse av kontrakter, vil skje i utvalgte kommuner. Resultatmålene og hvordan måloppnåelse skal vurderes, fastsettes i kontrakten mellom partene i det enkelte pilotprosjekt.

I tillegg til den lokale resultatmålingen skal pilotprosjektet evalueres. AVdir og KDI har i e-post av 8.6.2018 gitt innspill til hvordan en evaluering kan gjennomføres.

AVdir og KDI gis med dette i oppdrag å gjennomføre en ekstern evaluering av pilotprosjekt med bruk av velferdsobligasjoner. AVdir gis et hovedansvar for gjennomføringen. KDI bidrar i arbeidet.

Evalueringen skal belyse velferdsobligasjoner som modell for utvikling og finansiering av nye tiltak for å forebygge tilbakefall til kriminalitet som konsept i Norge og avdekke utfordringer og muligheter. Dette innebærer også å belyse de økonomiske og administrative kostnader ved modellen, og å vurdere kost/nytte ved bruk av velferdsobligasjoner som metode for å løse sosiale problemer.

Den økonomiske rammen for evalueringen er 1,9 mill. kroner. Vi ber om tilbakemelding innen utgangen av januar 2019 på når det er mulig å starte evalueringen og hva som er finansieringsbehovet i 2019 og i påfølgende år. Evalueringen skal finansieres med midler fra både ASD og JD.

3. SAMLET BEVILGNING 2018

Tabellen under gir en oversikt over samlet bevilgning til KDI i 2018, inkludert midler tildelt gjennom dette tillegg til tildelingsbrev.

Kap. 430/3430 Kriminalomsorgen

Tabell 1. Samlet tildeling kap. 430/3430 i 2018. Beløp i 1 000 kroner

Kap./post	Betegnelse	
430/01	Driftsutgifter	4 711 181
430/21	Spesielle driftsutgifter	90 027
430/45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold,	60 255
430/60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv.	69 792
430/70	Tilskudd	24 544
Sum		4 955 799
3430/02	Arbeidsdriftens inntekter	88 129
3430/03	Andre inntekter	24 412
3430/04	Tilskudd	2 335
Sum		114 876

Kap. 432/3432 Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)**Tabell 2. Samlet tildeling kap. 432/3432 i 2018. Beløp i 1 000 kroner**

Kap./post	Betegnelse	
432/01	Driftsutgifter	274 336
Sum		274 336
3432/03	Andre inntekter	533
Sum		533

Kap. 400 Justis- og beredskapsdepartementet**Tabell 3. Samlet tildeling kap. 400 i 2018. Beløp i 1 000 kroner**

Kap./post	Betegnelse	
400/23	Spesielle driftsutgifter, forskning og kunnskapsutvikling	300
Sum		300

Med hilsen

Håvard Bekkelund
ekspedisjonssjef

Hanne Jule
avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur